



НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ



ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ:**

***«Теоретичні і практичні аспекти
розвитку галузі овочівництва в
сучасних умовах»***

2018

УДК 635.635.61 (06)

Затверджено до друку рішенням координаційно-методичної ради Інституту овочівництва і баштанництва НААН, протокол № 8 від 18.07.2018 р.

Теоретичні і практичні аспекти розвитку галузі овочівництва в сучасних умовах: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (25 липня 2018 р., сел. Селекційне Харківської обл.) / Інститут овочівництва і баштанництва НААН. – Пляда, 2018. – 198 с.

У збірнику тез викладено результати наукових досліджень з питань селекції та генетики у рослинництві, технології вирощування у відкритому і захищеному ґрунтах різних природно-кліматичних зон України; приділено увагу питанням економіки, управління інноваційним процесом, захисту рослин, зберігання і перероблення врожаю.

Для науковців, аспірантів, спеціалістів сільського господарства.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

Відповідальний за випуск: Л.А. Терьохіна, к. с.-г. н., с.н.с.;
О.Д. Вітанов

Адреса:

62478 Харківська обл., Харківський р-н.,
сел. Селекційне, вул. Інститутська, 1
тел./факс: (057) 748-91-91
e-mail: ovoch.iob@gmail.com, www.ovocho.com

© Національна академія аграрних наук України, 2018
© Інститут овочівництва і баштанництва, 2018

ЗМІСТ

1	Могильна О.М., Терьохіна Л.А., Рудь В.П. Інституційно-правове забезпечення органічного овочівництва	3
2	Біленька О.М. Вихідний матеріал для селекції цибулі шалоту	9
3	Білявська Л.Г., Гарбузов Ю. Є. Селекція сої овочевої	11
4	Блинова Т.П., Узун И.В., Свиридова Т.В. Новый гибрид пчелоопыляемого огурца Родничок плюс	15
5	Богданов В.О. Заверталюк В.Ф. Заверталюк О.В. Вирощування кавуна столового в умовах ущільнення посіву за застосування біопрепарату Актофіт	17
6	Василиогло Н.И., Шульман Н.И., Власов В.В. Методы борьбы с ранней сухой пятнистостью томата	19
7	Вдовенко С.А., Іванович О.М. Вирощування капусти брюссельської в Правобережному Лісостепу України	22
8	Вдовенко С.А., Полутін О. О. Показники біометрії фізалісу мексиканського залежно від строку садіння	24
9	Волкова Н.Е., Лісова О.О., Захарова О.О., Корчмарьова А.В. Технологія редагування геномів CRISPR/Cas у селекції овочевих культур	26
10	Горова Т.К., Новіченко В.А. Формування бетаніну в коренеплодах перспективної лінії К-2013 буряка столового залежно метеорологічних умов	28
11	Готвянська А.С. Вплив удобрення на процеси водоспоживання насінників цибулі ріпчастої сорту Батир при вирощуванні в умовах краплинного зрошення	30
12	Демидов Е.С., Кушнарёв А.А., Бронич О.П., Шлёмка О.Н., Кропивянская И.В. Изменчивость и наследование хозяйственно ценных признаков перца сладкого	33
13	Діденко І.А., Мельниченко Т.В., Яценко В.В. Ботанічні ознаки і лікувальне значення селери	35
14	Завадская О.В. Качество плодов тыквы разных видов и сортов	39
15	Завадська О.В., Яблонська Л.П. Вміст аскорбінової кислоти у спеціях, що використовуються для соління овочів	43

16	Зведенюк А.П., Фучеджи Д.Ф. Ефективність застосування нетканих укритих матеріалів в семеноводстві перця солодкого	45
17	Іванін Д.В. Удобрення в системах вирощування буряку столового на урожайність в умовах Східного Лісостепу України	47
18	Івченко Т.В., Мозговська Г.В. Підбір компонентів живильних середовищ для мікроклонального розмноження пробіркових рослин батату	49
19	Ільїнова Є.М., Терьохіна Л.А., Леус Л.Л. Екологічне випробування наукових розробок сортів та гібридів овочевих рослин	50
20	Казаку В.И., Булхак И.И. Ефективність некорневих підкормок на багачевих культурах	53
21	Карпенко К.М. Продуктивність та динаміка плодоношення помідора, залежно від застосування регулятора росту АКМ в умовах Південного Степу України	55
22	Кецкало В. В., Щетина С.В., Поліщук Т.В. Забезпечення галузі овочівництва новими сортами та гібридами основних коренеплідних культур – пріоритетний напрям формування ринку овочевої продукції	56
23	Колесник І.І., Палінчак О.В. Аналіз генетичних джерел серед селекційного матеріалу баштанних рослин	58
24	Косенко Н.П., Бондаренко К.О. Удосконалена технологія вирощування насіння буряку столового за краплинного зрошення на Півдні України	60
25	Косенко Н.П., Бондаренко К.О., Погорєлова В.О. Сармат і Легінь – перспективні сорти томата промислового типу	63
26	Косенко Н.П., Сергєєв А.В. Розробка технології вирощування маточників моркви за краплинного зрошення Півдня України	65
27	Крутько Р.В. Розробка селекційної моделі гібридів перцю солодкого	68
28	Куц О.В. Використання мікробних препаратів для оптимізації живлення томата	70
29	Куц О.В., Мельничук Н.В. Ефективність ЕМ-препарату в системі живлення баклажана	74

30	Ланкастер Ю.М., Кондратенко С.І., Сергієнко О.В. Оцінка ліній кабачка іноземної селекції за проявом біохімічних ознак плодів за умов вирощування в агрокліматичній зоні Східного Лісостепу України	76
31	Мельник О.В., Семибратська Т.В., Духіна Н.Г. Застосування озону при зберіганні овочевої продукції	80
32	Могильна О.М., Хареба О.В., Терьохіна Л.А., Тернова Т.А., Горова Т.К., Підлубенко І.М. Виготовлення ферментованої квашеної шаткованої продукції капусти білоголової пізньостиглої з морквою м'яккою і малопоширеними рослинами	82
33	Могильна О.М., Хареба О.В., Горова Т.К., Тернова Т.А., Штепа Л.Ю., Черкасова В.К. Нова технологія виготовлення ферментованої квашеної капусти білоголової пізньостиглої з додаванням буряка столового і малопоширених пряно-ароматичних видів рослин	85
34	Онищенко О.І., Крутько Р.В., Шотик М.В., Горкуценко В.А. Результати оцінки вихідних форм перцю солодкого при створенні нових гетерозисних гібридів в умовах плівкових теплиць Київської області	87
35	Партоев К., Гулов М.К., Каримов А. Продуктивність картофеля в залежності від висоти над рівнем моря	91
36	Пашенко В.Ф., Сыромятников Ю.Н., Храмов Н.С. Качественные показатели работы почвообрабатывающей машины с применением гибкого рабочего органа в системах «органического земледелия»	94
37	Питюл М.Д. Селекция розовоплодных гибридов томата для открытого грунта	101
38	Погорєлова В.О. Структурні елементи врожаю рослин томата залежно від схеми посіву та удобрення в Південному Степу України	103
39	Позняк О.В., Чабан Л.В., Касян О.І., Ткалич Ю.В. Основні результати селекційної роботи з малопоширеними видами овочевих рослин на дослідній станції «Маяк» ІОБ НААН за 1993–2018 рр.	107
40	Позняк О.В. Цибуля коса – перспективний вид для використання в овочівництві України	115

41	Позняк О.В. Класичний ніжинський огірковий промисел у другій половині ХХ сторіччя: історичний екскурс як дороговказ для сучасного відродження і комерціалізації виробництва	119
42	Позняк О.В., Вовк Ж.М. Новітній для вітчизняного овочівництва інноваційний продукт	124
43	Поліщук Т.В., Кецкало В.В. Розмноження селери коренеплідної у культурі <i>in vitro</i> із застосуванням регуляторів росту рослин	130
44	Птуха Н.І., Позняк О.В., Несин В.М., Касян О.І Внесок селекціонерів ДС «Маяк» ІОБ НААН у збагачення сортименту огірка ніжинського сорто типу	133
45	Ротарь В.Ф., Спиваков Е.Ю., Бич П.Г. Селекція ранніх ліній гороха овочного на комплекс основних господарсько цінних ознак	137
46	Самовол А.П. Методологические подходы к оптимизации селекции (<i>на примере овощных пасленовых видов растений</i>)	139
47	Самовол О.П. Рецессивный эффект у томата как следствие индуцированного изменения характера моногибридных расщеплений	144
48	Сарикян К.М. Сохранение и использование генетических ресурсов овощных культур семейства пасленовых (<i>Solanaceae</i> Juss)	146
49	Семендяев М.А. Алелопатична взаємодія томата і супутніх рослин у полікультурі	148
50	Сергієнко О.В., Радченко Л.О. Скринінг партенокарпічних колекційних зразків огірка корнішонного типу в умовах плівкових теплиць	151
51	Сидора В.В. Нові концептуальні підходи до формування агромаркетингу	153
52	Слободяник Г. Я., Остапенко Н.О. Вплив біопрепаратів на продуктивність часнику озимого за дворічного способу вирощування	157
53	Терьохіна Л.А., Ільїнова Є.М., Щербина Н.М., Юрлакова О.М. Аналіз конкурентоспроможності наукової продукції інституту. Ємність овочевого ринку	159
54	Ткаленко Г.М., Шевчук І.В., Градченко С. І. Особливості формування шкідливого комплексу на капусті білоголової за органічного землеробства	161

55	Узун И.В., Блинова Т.П. Новые штамбовые линии томата с функциональной мужской стерильностью	164
56	Улянич О.І., Накльока О.П., Прудкий Р.В. Ботанічні і морфологічні ознаки та лікувальні властивості шпинатних рослин	166
57	Улянич О.І., Сорока Л.В., Кухнюк О.В., Восвода Л.І. Ботанічні і морфологічні ознаки та лікувальні властивості цикорію салатного	172
58	Улянич О. І., Яценко В. В. Урожайність часнику озимого залежно від норми внесення біогумусу	176
59	Фесенко Л.П., Позняк О.В., Фесенко Я.І. Збагачення вітчизняного сортименту і генофонду цибулі батун	179
60	Цэпордей А.Е., Никулаеш М.Д., Речец Р.К., Ротарь В.М. Изучение родительских форм и гибридов F ₁ томата с разным габитусом куста по комплексу хозяйственно ценных признаков	184
61	Шотик М.В., Онищенко О.І., Крутько Р.В., Горкуценко В.А. Результати оцінки нових гетерозисних гібридів помідора в умовах Київської області	186
62	Штепа Л.Ю., Горова Т.К. Вихідний матеріал для селекції на адаптивність до біотичних та абіотичних чинників петрушки кучерявої (<i>Petroselinum crispum</i> Mill (Nym))	189
63	Щербина С.О., Даценко С.М., Гордієнко І.М. Динаміка хімічного складу цибулі шалот сорту Гранат під час зберігання залежно від доз і способів внесення добрив	191

ПОКАЗНИКИ БІОМЕТРІЇ ФІЗАЛІСУ МЕКСИКАНСЬКОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКУ САДІННЯ

Вдовенко С.А., д.с.-г.н., доцент, **Полутін О.О.**, аспірант,
Вінницький національний аграрний університет,
e-mail: Jamberberis@gmail.com

Постановка проблеми. Посівна площа овочевих рослин відкритого ґрунту в Україні у 2016 р. становила 442,0 тис. га, а площа, з якої зібрано врожай овочевих рослин – 447,0 тис. га., де врожайність овочевих рослин – 21,1 т/га. Виробництво овочевої продукції на 1 особу становило 221,0 кг, а споживання основних продуктів харчування населенням України – 160,8 кг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Комплексне вивчення закономірностей росту, розвитку та формування врожаю фізалісу можливе лише на підставі біологічних особливостей рослини. Насіння фізалісу мексиканського починає проростати за температури 10...12°C. Оптимальна температура повітря і ґрунту для росту, розвитку та проходження процесу фотосинтезу становить 22...25°C. За вимогливістю до вологи фізаліс належить до рослин відносно посухостійких. Оптимальна вологість ґрунту становить 70...80 % НВ, а вологість повітря – 60...70 %. Одночасно врожайність фізалісу залежить від інтенсивності освітлення і тривалості світлового дня. Оптимальною освітленістю для фізалісу є 20 тис. лк. Фізаліс реагує на сумарну світлову енергію, де кількість світла слід забезпечити впродовж 14...16 год. [1, 2].

Високий врожай формується на легких структурних родючих ґрунтах, що добре прогриваються, багаті на органічну речовину. Оптимальна реакція середовища – рН 5,5...6,5. У міжфазний період «сходи–цвітіння» рослина використовує азот для формування вегетативних органів. У період накопичення вегетативної маси у фазу плодоношення фосфор використовується для росту кореневої системи, плодів і насіння, а калій – для формування стебел і зав'язей [3, 4].

Мета. Вивчення впливу строку садіння розсади фізалісу мексиканського у відкритий ґрунт на показники біометрії рослини під час її вегетації.

Виклад основного матеріалу. Спостерігаючи за ростом і розвитком рослин фізалісу у відкритому ґрунті встановлено

позитивний вплив строку висіву насіння та висадки розсади у відкритий ґрунт для конвеєрного забезпечення продукції. У результаті садіння розсади у III декаді квітня та I декаді травня висота рослин у фазу 4–5 листків становила 14,9 см та 14,7 см, що істотно перевищувало висоту контролю. Дослідні рослини висота яких становила 74,7 см та 117,9 см, були найвищими у фазу «зав'язування плодів» та «плодоношення», де різниця з контролем складала 9,3 см та 24,9 см.

Кількість плодів на рослині за різного строку висаджування розсади варіювало від 131 до 144 шт. Найбільше їх було за висаджування розсади сорту Ананасовий у I декаді травня, що становило 144 шт. Серед досліджуваних варіантів найбільшою величиною маси продуктового органу характеризувався варіант з висаджуванням розсади у III декаді квітня, де значення досліджуваного показника складало 8,7 г. Найбільшим діаметром плода характеризувалися рослини, які висаджували у III декаді квітня. У вказаному варіанті діаметр плода знаходився на рівні 3,2 см. Значення діаметра складало 3,2 см.

Висновки. 1. Висаджування розсади фізалісу мексиканського у III декаді квітня та I декаді травня в умовах Правобережного Лісостепу України забезпечує збільшення висоти рослини до 74,7 см у фазу «зав'язування плодів» і 117,9 см у фазу «плодоношення». 2. Висаджування розсади у I декаді травня сприяє у збільшенні загальної кількості плодів до 144 шт. 3. За висаджування розсади у III декаді квітня відбувається формування більшої маси плода до 8,7 г та найбільшого діаметра плода – 3,2 см.

Бібліографія

1. Болотских А. С. Энциклопедия овощевода. Харьков: Фолио, 2005. 799 с.
2. Ваш сад и огород / за ред. Т. Е. Лущиц. Минск: Книжный дом, 2007. 800 с.
3. Вдовенко С. А., Полутін О. О. Вивчення впливу елементів технології вирощування фізалісу клейкоплідного в Україні. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Сер. Сільське господарство та лісівництво. 2016. № 3. С. 171–177.
4. Гіль Л. С., Пашковський А. І., Суліма Л. Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Частина 2. Відкритий ґрунт. Вінниця, 2008. 312 с.